

Právník radí: Jak na živnostenský odpad

6. 4. 2021 | autor: Hana Tomášková²



zdroj: Ilustrační foto/ Pixabay

Obce nemají povinnost umožnit zapojení tzv. živnostenského odpadu do obecního systému. Jaké možnosti má potom podnikající fyzická osoba? Existuje minimum pro množství živnostenského odpadu? Lze sloučit živnostenský odpad v rámci jedné nemovitosti?

Otázky týkající se tzv. živnostenského odpadu zodpověděl redakci Komunální ekologie **Mgr. Petr Opluštil z advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS s.r.o.:**

Jaké jsou možnosti řešení svozu živnostenského odpadu obecně?

Pojem „živnostenský odpad“ zákon o odpadech (starý ani nový) nijak nedefinuje. Za živnostenský odpad bývá obvykle označován komunální odpad a odpady z obalů z papíru, plastů, skla a kovů, které vznikají při nevýrobní činnosti právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání. Podle nového zákona o odpadech může podnikající fyzická osoba zajistit svoz takto definovaného živnostenského odpadu (komunálního i tříděného) dvěma způsoby, a to:

- na základě smlouvy s oprávněnou osobou k převzetí daného druhu a kategorie odpadu, nebo
- prostřednictvím obecního systému nakládání s komunálními odpady na základě smlouvy s dotčenou obcí; v takovém případě se odpady z obalů zařazují jako odpovídající druh komunálního odpadu.

Obce však nemají povinnost umožnit zapojení živnostenského odpadu do obecního systému. Je to právo, nikoliv povinnost obce.

Existují výjimky pro fyzické osoby, které produkuje minimum odpadů? Je zákonem stanovené nějaké minimum pro živnostenský odpad?

Žádné výjimky odvozené od množství odpadu v zákoně o odpadech pro živnostníky, ani fyzické osoby stanoveny nejsou. Živnostníci se mohou zapojit se svým živnostenským do obecního systému komunálního odpadu, pokud to obec umožňuje. Pokud se právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba zapojí se všemi odpady do obecního systému, pak je osvobozena od vedení evidence.

Pokud živnostníci produkuje i jiný než živnostenský odpad, anebo obec neumožňuje živnostníkům zapojení do obecního systému, pak mají tito povinnost předat odpad pouze osobě k tomu oprávněné na základě uzavřené smlouvy. Vedle toho mají samozřejmě všechny další povinnosti původce odpadů včetně povinností evidenčních.

V souvislosti se živnostenským podnikáním lze zmínit výjimku pro živnostníky, kteří svou podnikatelskou činnost provozují i mimo svoji provozovnu. Tyto osoby mohou odpad v maximálním množství 20 tun, který vznikl mimo jejich provozovnu, převézt na svoji provozovnu a tam ho uchovávat po dobu maximálně 1 roku. S takovým odpadem je pak nakládáno, jako by vznikl na jejich provozovně.

Jak je tomu v případě, že podnikatel pracuje v sídle firmy, které má zároveň na adrese svého trvalého bydliště - jak se rozlišuje "živnostenský" a "komunální" odpad?

Dle zákona o odpadech je nutno rozlišovat nakládání s komunálním odpadem z domácnosti dané fyzické osoby a nakládání s odpadem vznikajícím při podnikatelské činnosti dané osoby, byť by i tento odpad měl podobné složení jako komunální odpad z domácností. Skutečnost, že daný podnikatel má v sídle své firmy též bydliště a svou domácnost, jej nezburavuje povinností, které má jako podnikající fyzická osoba podle zákona o odpadech (viz předchozí odpovědi).

V praxi může být obtížně prokazatelné, zda a v jakém rozsahu má daný odpad původ v podnikatelské činnosti, či v domácnosti dané fyzické osoby, například jedná-li se o činnosti čistě administrativní povahy. Je však potřeba upozornit, že živnostníci mají jako původci odpadu povinnost prokázat, že předali odpad v odpovídajícím množství k tomu oprávněné osobě, resp. obci. Živnostníci mají jako původci odpadu též povinnost mít ve vztahu k jimi produkovanému komunálnímu odpadu, který běžně produkuje, a stavebního a demoličního odpadu, který sami nezpracují, uzavřenu smlouvu s oprávněnou osobou, resp. obcí v případě jejich zapojení do obecního systému, a to již před samotným vznikem odpadu. Za porušení těchto povinností hrozí pokuty až do výše 1.000.000 Kč.

V případě existence provozovny v místě trvalého bydliště v podobě například maloobchodu či služeb bude rozsah produkovaného živnostenského odpadu zpravidla přesahovat produkci komunálního odpadu z běžné domácnosti, na níž budou koncipovány popelnice na komunální odpad z domácností. V této souvislosti je nutné dále upozornit, že pokud právnická nebo podnikající fyzická osoba umožňuje ve své provozovně svým zákazníkům odkládání komunálního odpadu vzniklého v rámci

provozovny, musí dle zákona o odpadech zajistit i místa pro oddělené soustředování odpadu, a to alespoň pro odpady papíru, plastů, skla, kovů a biologický odpad.

Ze všech výše uvedených důvodů je tedy i v zájmu daného podnikatele, aby ve vztahu k odpadu vznikajícího z jeho podnikatelské činnosti měl uzavřenu zvláštní smlouvu s oprávněnou osobou, resp. zvláštní smlouvu s obcí v případě zapojení živnostenského odpadu do obecního systému.

Lze v případě, že na adrese trvalého bydliště má sídlo více firem, sloučit živnostenský odpad a odevzdávat ho ke svozu a likvidaci na jednu smlouvu?

Ano, nový zákon o odpadech tuto možnost ve vztahu ke komunálnímu odpadu a odpadu z obalů právnických osob a podnikajících fyzických osob výslovně upravuje. Každý z podnikatelů mající sídlo v dané nemovitosti se může v písemné smlouvě domluvit s vlastníkem této nemovitosti, že za původce tohoto odpadu bude místo podnikatele považován vlastník nemovitosti. Uvedené může pomoci řešit například problematiku zajišťování odpadů v rámci jednotlivých provozoven v obchodních centrech, což v právní úpravě platné do 1. 1. 2021 chybělo.